

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/2/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7108232103
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7108232103.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci F.J. A. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v B. na F. ul. č. X zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou - matkou F. A. nar. XX.XX.XXXX bývajúcou v B. na F. ul. č. X a JUDr. Jaroslavom Novickým advokátom so sídlom v Košiciach na Františkánskej ul. č. 5 dieťa rodičov F. A. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v B. na F. ul. č. X zastúpenej JUDr. Jaroslavom Novickým advokátom so sídlom v Košiciach na Františkánskej ul. č. 5 a D.. P. A. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho v A. na B. ul. č. XX zastúpeného JUDr. Františkom Buhlom advokátom so sídlom v Košiciach na ul. Výstavby č. 2 v konaní o zníženie a o zvýšenie výživného o odvolaní F., matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 10.8.2012 č.k. 22P/185/2008- 284 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v r a c i a vec na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom znížil výživné naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Košice I z 18.4.2006 č.k. 22P/116/2005-85 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 18.4.2007 č.k. 7CoP/180/2006-116 zo 149,37 Eur (4.500,- Sk) na 50 Eur mesačne od 1.12.2011, ktoré je otec povinný prispievať F. do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred a v prevyšujúcej časti návrh na zníženie výživného a na zvýšenie výživného zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že zníži jeho vyživovaciu povinnosť už od 1.5.2011. Namietal nedostatočné odôvodnenie tej časti výroku, v ktorej súd rozhodol o počiatku jeho zníženej vyživovacej povinnosti a súdu prvého stupňa vytýkal aj jeho nesprávnosť, pretože výživné zaplatil F. jeho otec a nie on. Vyjadril presvedčenie, že zaplatenie dlhu na výživnom nie je takou relevantnou kvalifikovanou okolnosťou, ktorá by opodstatňovala zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Tou je predovšetkým zmena pomerov povinného. Vzhľadom k tomu, že spotrebované výživné sa u mal. detí nevracia a F. nadobudla plnoletosť v máji navrhol, aby mu súd znížil vyživovaciu povinnosť od 1.5.2011.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie F. a jej matka s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že zvýši vyživovaciu povinnosť otca na 250 Eur mesačne od 1.9.2008. Poukázala na to, že sa jej od poslednej úpravy výživného zvýšili odôvodnené potreby v každom smere aj preto, že nastúpila na vysokú školu v Bratislave, kde je život podstatne drahší. Konštatovala, že otec zavádzal súd, ak najskôr tvrdil, že pracuje v oblasti realít a následne, že v oblasti financií. Uviedla, že z dôkazov, ktoré jej matka predložila v priebehu konania vyplýva, že otcovi bolo ponúknuté iné pracovné miesto rovnakou spoločnosťou, ktoré odmietol a tak sa zbavil príjmu, z ktorého si mohol plniť svoju vyživovaciu povinnosť v určenom, ale aj vo zvýšenom rozsahu. Namietala, že súd sa vôbec nevysporiadal s výtlačkami z internetu, kde boli inzeráty poisťovní s pracovnými pozíciami, kde otec mohol po skončení pracovného pomeru nastúpiť. Zároveň konajúcejmu súdu vytkla, ak napriek jej výslovnej žiadosti nepreveril zárobok otca v relácii „Súdna sieň“.

Zdôraznila, že súd nevenoval dostatočnú pozornosť tomu, že otec bol formálne zamestnaný u svojej priateľky s príjmom len 6 Eur mesačne.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu F. navrhol, aby odvolací súd rozhodol v zmysle jeho odvolacieho petitu.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd rozhodol v zmysle petitu jej odvolania.

F. následne prostredníctvom svojho právneho zástupcu doplnila svoje odvolanie. Poznamenala v ňom, že bývalý zamestnávateľ otca mu na intranete ponúkol inú vhodnú prácu prostredníctvom uverejnenia voľných pracovných pozícií, čo vyplýva z odpovede spoločnosti Allianz Slovenská poisťovňa, s ktorou sa súd prvého stupňa vôbec nevysporiadal. Dodala, že dôvodom, pre ktorý sa otec rozhodol neprijíť pracovnú ponuku mimo Košíc bolo, že chcel ostať so svojou družkou. Namietala, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s odstupným, ktoré otec dostal pri skončení svojho pracovného pomeru, ani s príspevkom na podnikanie od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a ako ovplyvňovali jeho schopnosť prispievať na jej výživu v doterajšom rozsahu. Konajúcemu súdu vytkla, že sa nezaoberal tým, že otec predal polovicu svojho podielu na byte svojej družke a ako s kúpnu cenou naložil. O tom, že majetkové pomery otca sú lepšie, ako ich prezentoval v priebehu konania svedčí aj to, že si počas celého konania mohol dovoliť služby právneho zástupcu.

Odvolací súd na základe takto podaných odvolaní preskúmal napadnutý rozsudok aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. h/ zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 2 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Podľa § 132 O.s.p., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa § 120 ods. 2 O.s.p., vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhli. Podľa ods. 3 cit. ustanovenia, ak nejde o veci uvedené v odseku 2, súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov.

Z § 120 ods. 2 O.s.p. nepochybne vyplýva, že v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu je súd povinný dbať na to, aby skutkový stav zistil čo najúplnejšie. Rozhoduje, ktoré z navrhovaných dôkazov treba vykonať a vykoná aj iné dôkazy, než sú navrhované. Rovnako aj v sporovom konaní mu ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. dáva možnosť výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Pri rozhodovaní o návrhu na zníženie výživného

je prítom nevyhnutné o.i. spoľahlivo zistiť, aké sú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného a z akých dôvodov už nedosahuje príjem, ako v čase predchádzajúcej úpravy výživného, pretože podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine je pri každom rozhodovaní o výživnom vždy rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať pri využívaní všetkých svojich schopností a objektívnych možností a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje.

Odvolačí súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa neriadil dôsledne § 120 ods. 2 O.s.p., ktoré platí pre konania, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, ktorým je nesporne aj konanie o zníženie a o zvýšenie výživného pre mal. dieťa (F. dovŕšila plnoletosť až v priebehu konania), kedy súd má povinnosť zisťovať skutkový stav veci aj bez návrhu účastníkov konania, a ani § 120 ods. 1 O.s.p., kedy súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie veci, ak dôsledne nezistil reálne možnosti a schopnosti otca, ani dôvody, pre ktoré už nedosahuje taký príjem, ako v čase predchádzajúcej úpravy výživného, významné pre rozhodnutie o výživnom a osvojil si tvrdenia otca, že mu jeho príjmy neumožňujú prispievať na výživu F. v doposiaľ určenom rozsahu bez toho, aby sa vysporiadal s dôkazmi predloženými matkou, svedčiacimi o tom, že má stále schopnosti a možnosti zarábať v pôvodnom rozsahu, len ich účelovo nevyužíva, resp. snaží sa oficiálne vytvárať dojem nemajetného, aby dosiahol zníženie svojej vyživovacej povinnosti. Predovšetkým sa vôbec nevysporiadal s dôkazmi, ktoré nasvedčujú, že bývalý zamestnávateľ otca mu ponúkol iné vhodné pracovné miesto a nezaoberal sa dôvodmi, pre ktoré odmietol jeho ponuku prejsť do inej zložky tejto organizácie. Rovnako sa nezaoberal tými dôkazmi matky, ktorými preukazovala, že na trhu práce existovalo množstvo pracovných ponúk, o ktoré sa otec so svojimi skúsenosťami mohol uchádzať a mať z nich vyšší príjem, než ten, aký v skutočnosti dosahuje. Pochybil, ak neskúmal, či otec skutočne pôsobil v relácii „Súdna sieň“ a s akým zárobkom - resp. prečo tento príjem zatajil, dostatočne nevyhodnotil, na základe akých úvah uveril jeho tvrdeniam, že ho v rozhodnom období zamestnávala na dohodu priateľka s takmer nulovým príjmom, a prečo sa uspokojil s tým, že si otec založil živnosť mimo oboru, v ktorom pôsobil takmer 10 rokov. Odvolačí súd poznamenáva, že zásada voľného hodnotenia dokazovania zakotvená v § 132 O.s.p. neznamená, že by súd vo svojom rozhodovaní mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov svoje skutkové závery oprie a ktoré opomenie. Súdy sú podľa § 132 O.s.p. povinné vysporiadať so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo, ak to má vzťah k prejednávanej veci. Ak túto povinnosť súdy nerešpektujú, a to tým, že sa zo zistenými skutočnosťami nezaoberajú vôbec, alebo sa s nimi vysporiadajú nedostatočným spôsobom, má to za následok vadu konania premietajúcu sa ako zásah do ústavou zaručeného práva na spravodlivý proces, do základných slobôd a do práva na súdnu ochranu. Konajúci súd preto tým, že sa počas 5 rokov nezaoberal tými najpodstatnejšími okolnosťami, ktoré boli rozhodné pre spravodlivé rozhodnutie o výživnom pre F., nesprávne vec právne posúdil, v dôsledku čoho bolo potrebné zrušiť napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a podľa odseku 2 cit. zák. ustanovenia vrátiť ho konajúcemu súdu na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho povinnosťou, vysporiadať sa so všetkými okolnosťami, pre ktoré už otec nedosahuje príjem, ako v čase poslednej úpravy výživného, ustáliť, či využíva všetky svoje schopnosti a možnosti, ktoré má na trhu práce, aby dosahoval vyšší príjem, za tým účelom sa vysporiadať s odvolacími námietkami a dôkazmi predloženými matkou a F. v priebehu konania, zistiť s akými víziami si otec založil živnosť, vyhodnotiť oznámenie bývalého zamestnávateľa otca o tom, že v čase ukončenia jeho pracovného pomeru existovalo viacero pracovných pozícií, na ktoré mohol nastúpiť, zaoberať sa dôvodmi, prečo tak neurobil, rovnako aktualizovať odôvodnené potreby F., keďže z odvolacieho konania vyplýva, že sa presťahovala do Bratislavy, kde študuje, za tým účelom eventuálne doplniť dokazovanie, výsledky zisťovania porovnať so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcej súdnej úpravy výživného, opäť rozhodnúť o návrhu na zvýšenie a na zníženie výživného a rozsudok odôvodniť v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby bol spätne preskúmateľný, zrozumiteľný, presvedčivý a logicky správny.

Odvolačí súd zároveň dodáva, že nemohol v tomto smere nahrádzať činnosť súdu prvého stupňa a vysporiadať sa s uvedenými nedostatkami súdu prvého stupňa napriek dĺžke konania, pretože rozhodnutím na úplne novom skutkovom základe by porušil zásadu dvojinstančnosti súdneho konania, čím by odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák.č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.